

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Минулого тижня засідає тут через цілий тиждень голова контролю У. Н. Союзу, а в понеділок, дня 17-го лютого, почалося тут річне засідання головного уряду У. Н. Союзу.

По відкритті засідання головним передсідником Миколою Мураском почалися звіти провідних урядників, а саме: головного передсідника М. Мурачка, заступника головного передсідника В. Малевича, заступниці головного передсідника М. Розумича, головного реєстрарного секретаря Д. Галічана, та головного фінансового секретаря-касiera Р. Слободяна. Далі головний передсідник М. Мурашко заявив, що йому прийшлося згідно зі статутом У. Н. Союзу виконувати обов'язки менеджера „Свободи” й він зложив звіт з адміністрації урядового органу У. Н. Союзу.

Наступили далі звіти головної контрольної комісії: О. Е. Малицького, Д. Капітули й А. Пашука. Звіт редакційної комісії зложив д-р Л. Мишуґа. Потім зложили звіти за поряжком до р. Л. Мишуґа: С. Слободяна, Г. Євусяк, Т. Шпікула, І. Лисак, І. Ваверчак, А. Шаршонь, М. Бусько, І. Гузар, А. Бойвґка й О. Придун.

По скінченню звітів почалися про кожний звіт у порядку, в якому вони були зложені, запити, відповіді й дискусія. Наряди незвичайно оживлені й проявляють глибоке зацікавлення справами У. Н. Союзу.

Другий день наради починається продовженням дискусій над звітами головних урядників У. Н. Союзу.

НАЙВИЩИЙ СУД ОБОРОНЯЄ ПРАВО УРЯДУ ПРОДАВАТИ ЕЛЕКТРИЧНУ СИЛУ.

ВАШИНґТОН. — В одній справі прийшлося найвищому суду в Злучених Державах вирішувати питання, чи федеральний уряд має право будувати греблі, збирати води та виробляти електричну силу, а потім її продавати приватним споживачам, конкуруючи при тому з приватними підприємствами.

Ішло в справі за так звану греблю Вілсона в Мосел Шолз, але рішення правдоподібно відноситься до всіх того роду справ. Найвищий суд 8 голосами проти 1 заявився за те, що будова греблі не противиться конституції тна що уряд має право продавати злишки електричної сили.

Яке велике значіння має це рішення суду, видно з великого зацікавлення справою на ньюйоркській біржі. Ще в понеділок рано пішла чулка, що найвищий суд має віддати справу греблі Вілсона; біржевники були певні, що суд признає закон про будову греблі неконституційним, і тому почали купувати уділи приватних електричних підприємств. Уділи пішли сильно в гору. Сполудня, як прийшла вістка про те, яке становище заняв суд на ділі, уділи спали так само низько, як високо вони підійшли перетим.

КОНГРЕСМЕН ВІДГРОЖУЄТЬСЯ РАДІОМУ ПРОПОВІДНИКОВІ.

ВАШИНґТОН. — Конгресмен О'Конор, голова регуляційного комітету палати послів, виступив перед півною палатою послів з протестом проти нападу на нього з боку радіового римо-католицького проповідника, о. Чарлза Коклина. Конгресмен загрозив, що як о. Коклін прийде до конгресу, він його набе.

„Кожний чесний католик в Америці стидається о. Коклина, від коли він прийшов до Америки”, — говорив конгресмен О'Конор, що теж є католиком. „Я знаю лише одного духовника в римо-католицькій церкві, що похваляє обезчещення духовної одежі, якого допускається о. Коклін, мішаючися в своїх проповідях до політики”. Під тим одиноким духовником, що стоїть за о. Коклина, конгресмен розумів о. Галагера, єпископа Дітройту.

ЗУДАРЕННЯ ПОЇЗДІВ НА ПІДЗЕМНИЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

НЮ ЙОРК. — На підземній залізниці Восьмої Евені, на стації на Девятій вулиці в Брукліні зірвався в понеділок, дев'ять до 10-тої години рано поїзд, що стояв там без обслуги, та скотившись по похилості вдарив на другий поїзд, що стояв на стації. Джеймс Петрик Рейну, 37-літній кондуктор на цьому другому поїзді, згинув підчас ударення, а 34-літній мотормен Еліот Абот пішов до шпиталю з тяжкими ранами на руках і голові.

ОБРИВ СНІГУ.

КОРТЕС (Колорадо). — Коло-місцевості Манкос обесунув сніг та завалив копальню підприємства Гесперус Майнинг Ко. похоронивши при тому 6 осіб, у тому числі кухарку майнерського табору та 5 майнерів.

Шериф, що дістав про це вістку, каже, що він пробував дістатися до копальні, але не міг, бо великі сніжні заметілі забили всі дороги на кілька миль довкруги.

ЛІКВІДАЦІЯ ТОВАРИСТВ НА ТЕРЕНІ ПЕРЕМИШЛЯ.

З доручення львівського воєводства перемишльське староство розв'язало 53 товариства, що не проявляли діяльності, не скликували загальних зборів, згідно не мали відповідного числа членів.

ВКРАЛИ ГРОМАДСЬКУ КАСУ.

У Колодівці, пов. Скалат, невідомі злодії дісталися до громадської каси, в якій крали громадську касу, в якій було кількадесят злотих.

ОХОРОНА ЧЕРЕПАХИ.

На основі розпорядку міністерства освіти черепаху зачислюється до тих звірят, яким на терені цілої Польщі належить законна охорона. Розпорядок забороняє живити черепахи, ловити їх живцем, нищити їх яйця і т. п. Міністер освіти може тільки дати дозвіл ловити черепахи до наукових або годівельних цілей.

ТЕЛЕВІЗІЙНА СТАЦІЯ В БЕРЛІНІ.

У телевізійній лабораторії центрального поштового уряду в Берліні наново урухонили телевізійну надаючу стацію Берлін-Вітлебен. Підчас радіової вистави ця стація почасти згоріла. Тепер у можливо найкоротшому часі направили ушкодження. Нова телевізійна стація має назву „Павль Ніпков”.

ОДНА НЕСПОДІВАНКА В ТАТРАХ.

Українське населення сягає в західні Карпати по північному боці кордону до ріки Дунайці, по Щавинцю. На полудневому боці Карпат, за кордоном, сягає українське населення ще даліше на захід, бо аж до самих Татр. Одно українське село, Остурія, влізло в самі Татри. В Остурії є й українська гр.-кат. церква (але церкви майже нічим не рїзняється наверх, у Словаччині від інших святинь) і церковна гр.-кат. школа. На школі є словацький та український напис. Цей напис є великою несподіванкою для поляків, які в прогулях часто запускаються туди за кордон. Одна польська прогуля не могла недавно з дива вийти, як у Татрах може бути українська школа. Толкувати напис „церковний гр.-кат. школа” на всі лади, врешті дали вияв своєї злості в українському „Іл. Курері”.

ПОЛКОВОДЕЦЬ-БІБЛІСТ.

Одна з наймаркантишних постатей етїопської війни, це безумовно полководець Рас Каса, людина незвичайної особистості, видана, а притім дуже проворна. З ним справді не можна жартувати, і то не тільки на фронті, але й при біблії. Бо Рас Каса не тільки добрий воєв, але й не менше добрий знавець і коментатор святого писма, яке знає майже напам'ять. Біблія це його улюблене заняття і до дискусії на біблійні теми він готовий кожної хвили. Тому теж уся Етїопія вже віддавна шанує його не тільки як доброго полководця, але також як знатішого вченого, що при людях воєнного ремесла дуже рідко трапляється.

ДАЛЬШІ ПОДРОБИЦІ ФАЛЬШВИЦЬКОЇ АФЕРИ.

Викрита недавно афера фальшвицьких доларів у Перемишлі з кожним днем розростається. В останніх днях власті перевернули арештування поза Перемишлем. Стверджено, що фальшвицькі мали налаштувати кольпортажний апарат і при його допоміж розповсюджували фальсифікати не тільки по всій Польщі, а й на терені одної з сусідніх держав.

РОЗСТРІЛ ДВОХ ПРАВОСЛАВНИХ СВЯЩЕНИКІВ У СССР.

В останніх часах у Совегах розстрілено двох православних священників: о. Ксенофонтова й о. Бурдікова. Перед розстрілом держано їх кілька літ у тюрмі.

ОБСУНУЛАСЯ ЗЕМЛЯ.

Між селами Розан і Ейґан у департаменті Отзаль у Фрланці обесунулася земля. Коло 4 мільйони кубічних метрів землі звалилися на площу 250,000 квадрат. метрів, засипуючи землю на просторі 500 метрів. М. іншим земля засипала в долині млин і знищила міст. Річище ріки пересунулося на 100 метрів у бік. Побойються нового обесунення землі.

НАПАД НА ЗАЛІЗНИЧУ СТАЦІЮ.

На Сильверстра два замасковані бандити напали на залізничну стацію в Костухні (пов. пшчинський). Один з них станув біля касового віконця з націєним до касiera револьвером, а другий впав до локалю і забрав 90 зл. Бандити втекли. Погоня за ними не увінчалася успіхом. Стація Костухна належить до найрухливіших на лінії Літога-Пшчина.

ЗМАРНОВАНІ ОВОЧІ.

Туреччина мала цього року величезну кількість помаранчів і цитрин на експорт, але в цимало кораблів, щоб ці овочі вивезти на заграничні ринки. Як повідомляють турецька преса, мільйон помаранчів і цитрин кинули в Чорне море в пристані Алянія.

МАЛОЛІТНІ БАНДИТИ.

Слідчі власті викрили у Львові банду малолітніх злоцінів. Провідником банди був 15-літній Володимир Хомінський, котрого називано „негусом”. Членами банди були хлопці з різних галицьких міст. Приїхали вони до Львова, шукаючи заробітків. Зпочатку займалися ріжними послугами і жебранню, а згодом зробилися злоцінцями. Банда допускалася крадіжкам не тільки у Львові, а й у Кативицях, Варшаві і Любліні, куди їздили „зайцем” на гостинні виступи.

Хомінський пристосовував до членів банди терор. Одного разу засудив 12-літнього Юрія Бойка на кару смерті, яку виконано символічно в той спосіб, що зв'язаного повішено горілиць на дереві на Вісоцкім Замку і в такій позиції передержано пів години.

В зв'язку з вломом до одного ювілїра арештовано в останніх двох членів банди і вони відповідали цими днями в суді. Суддя спрамував справу до суду для малолітніх, а до розправи приміщено їх у захисті для малолітніх злоцінів на Зямарстиніві.

РАЙТЕРАДА СОВЕТСЬКОЇ ВЛАДИ.

Советський уряд оголосив розпорядок про припинення абитурантів до вищих наукових заведень і технічних шкіл у Совегах. Досі обов'язувала забора на приймати до вищих шкіл особа, що не належить до трудової класи. Тому не-пролетарі і т. зв. лишенці, що належали до давніх упривілеєних клас, не мали до них доступу. Тепер центральний виконний комітет відкликає цю забороу і до вищих наукових заведень мають тепер доступ усі советські громадяни, що зложать відповідні іспити.

ГРОМАДСЬКІ ШКІДНИКИ.

В Коломицьким окружним суді розпочався окрайний процес проти урядовців міського самоврядування в Заболотіві. На основі акту обвинувачення громадський касier Леон Рубін, писар Ляхович, оглядач худоби і шість советських сторожів допускалися довгі літа систематичних зловживань, наслідком чого містечко Заболотів потерпіло шкоди на grubі тисячі. Між іншим стягали ріжні оплати, накладали безправні грошеві кари і все те ховали до власної кишені. До розправи покликано 38 свідків, крім того відчитують зізнання 170 свідків.

ЗАВАЛИЛАСЯ ЦЕРКВА.

В Чадарській місцевості Фельзе, Моряк недалеко Будапешту завалилася церква. Сталося це підчас богослуження, коли в церкві знаходилися люди. З тріскотом завалилася стеля і серед зібраних настав великий переполох. Всі кинулися до дверей. Однак священикові із проповідниці вдалося їх успокоїти, так, що тільки чотири особи тяжко потовклися. Інші зазнали тільки легких потовчень.

РЕКОРД ПЛОДОВИТОСТІ.

В Пальяца (над Ляго Маджоре) одна фабрична робітниця повела цими днями вісімнадцять дитини. Ця жінка має тепер 38 літ. Всі її діти живуть.

НЕВИДИМКА.

Угорський винахідник, спеціаліст у ділянці кінематографії, Степан Прибіл, працюючи одного разу в своїй лабораторії, завважив, що предмети, на які спрямував промінь ртутних ламп, починають бліднути і зникають з поля зору. Вчений зачав студювати це явище і довів до того, що двоє людей, що сиділи на кріслах, стали невидимі для оточення. Кри-слаж, укриті матеріалом, якого промінь не пронизує, було видно. Покинув досвіді Прибіла мають лабораторійний характер. Всеж вони свідчать, що це одна утопія Веласа на добрій дорозі до здійснення. Прибіл приїхав до Лондону, де буде продовжувати свої досвіді.

КАРА ЗА ДВОЖЕНСТВО.

Три роки тюрми за двоженство з дістав сезоновий робітник з Ходорова, Іван Антоїюк. Кілька років тому оженився він у Зазулінях. Діставши працю в Ходорові, залишив жінку в рідні, перенісся до Ходорова і недавно оженився вдруге в Бортниках (парохіві представив фальшивого свідка).

ПОЛЬСЬКИЙ УЧЕНИЙ ПРО УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ

ЛЬВІВ. — Професор виленьського університету, бувший ректор, Маріян Здзеховський, автор цікавої книжки „Російські впливи на польську душу”, помістив, як подає „Новий Час” у виленькому „Слові” з 2. лютого статтю під наголовком „Майбутність народу”, в якій остерігає польське суспільство перед розкладовими пливами зі Сходу. Притоку до написання цієї статті дав старенькому професорові від католіканців молодих людей у Вильні, що в цій статті проф. Здзеховський пише між іншим таке:

„Пацифікації в Східній Галичині, яку сьогодні (наслідуючи часи царської Росії, коли то Литва була краєм „ісконнорусским”, а Польща краєм Привислянським), названо Східною Малопольшею, відбувалися з жорстокістю, про яку не вільно було писати в часописах. Здавалося би, що ненависть до пацифікаторів похпне українців в обійми Советів. Сталося навпаки. Якщо істнували денед якісь советські симпатії, то пришов повний занепад їх, головню серед молоді. Ця молодь виказала більше серця, більше розуму ніж наша молодь; не замкнула духа на стогін пересадки України, не збувала згрудлува словом пересадки вістей, що звіддала ходили про вилюднені села, про спухлих від голоду людей, для яких єдиним кормом усталися листя і кора з дерева, коли забрано там устай урожай і колхозам, підозрілим у контрреволюції, й індивідуальним господарствам. Завдяки цьому опірне населення України зменшилось на майже десять мільйонів. У нас інакше. Тривожить мене моральна тупота нашого суспільства, делікатно кажучи „зичлива неутральність” у відношенні до Советів. Ця зичлива неутральність продовж дятьох років, як це передбачує один визначний публіцист, доведе до того, що Польща безболісно переїде під владу Сталіна як одна з советських республік”.

О. МАСЦОХ ЗАБОРОНЯЄ СПІВАТИ „БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ЄДИНИЙ...”

СЯНІК (Галичина). — Апостольський адміністратор для Лемківщини о. В. Масцох заборонив співати у сянській церкві відому церковну пісню „Боже великий, єдиний...” Заборону одержав о. Омелян Касантиневич, парох у Сяноці. Пісню ту, пише о. Масцох, називають „українським гімном”. Якщоб хто відважився далі ту пісню співати в церкві, то це буде вважатися маніфестацією, недозвеною на святім місці зі всіма правними наслідками. Далі сказано в тім розпорядженні, що видано його „в імя охорони католицької віри”.

„РУСЬКИЙ ЧИ УКРАЇНСЬКИЙ”

ЛЬВІВ. — На ту тему пише варшавський „Час” ось що: „За російських часів забороняно в польській мові вживання терміну „росіянин”. Не відомо чому, добувано в цьому родитержавні тенденції. Треба було казати „русий”. Таким чином у варшавській пресі тих часів стручаємо дивозвищі зворотні: „Панові Н. Н., рускому, що прихав з Києва, вкрадено портфель”, „в домі при вул. Товаровій отрулася 30-літна руска”, „число руских у Варшаві зростає” і т. д. Сьогодні наші ортодокси від термінології мають вражіння, що русини є якимсь польським племенем, а українці російським. Автім вистане переглянути якийнебудь підручник історії, щоб довідатися, що „русини” від половини 19. віку постійно підкреслювали свою духову й племянну єдність з Росією, коли „українці” були напрямком протиросійським, що повстав для протигая тамтїї орієнтації. Термін „український” є загально прийнятий: прийняв його самий нарід, чужинці, загранична преса й наука”. Тому, коли іде про відношення Польщі й поляків супроти української назви „нема реальних політичних підстав, щоб накидувати терміни народів, який їх не хоче”.

ВЕЛИКИЙ НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

СТРИЙ (Галичина). — Незабаром зачнется перед окружним судом в Стрию великий політичний процес за приналежність до ОУН і за державну зраду. Судитимуть 24 молодих сільських хлопців, одного старшого господаря і одну старшу українську селянку.

НОВА ДЕКЛАРАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА.

ВАРШАВА (Польща). — Премієр Косціялковський виголосив у софмі промову, в якій сильно виступив проти польських нападів на жидів у Польщі. А потім привтав льяльність Української Парляментарної Репрезентації, що хоче працювати разом з поляками згідно для спільного добра. Заповів, що уряд завжди буде ставитись прихильно до „справедливих домагань українського народу” як і до подібних домагань інших меншин.

ВЕРНУЛИСЯ БУЗЬКИ.

КРЕМ'ЯНЕЦЬ (Волинь). — В околиці Вишнівця появилася кількадесят штук бузків, викликаючи своєю появою велике вражіння. Селяни годують їх бульбою. Перед зимом ховаються бузків до стодол.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
№ "Свободи": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016.
4-0807.
З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОС ПОЛЯКА ПРО УКРАЇНСЬКУ
КООПЕРАЦІЮ

Варшавський тижневик „Газета Рольніча“ з 20 грудня 1935 р. помістив реферат д-ра С. Ростворовського, що був прочитаний на зібранні союзу хліборобів з вищою освітою в Познані. Ростворовський зазначає на початку свого реферату, що він хотів би оминути справи політичні, але мусить дещо спинитися й на політиці, бо переконався, що на розвій української кооперації мають великий вплив політичні відносини.

„Якщо, — лише Ростворовський, — в добі підпаду сільсько-господарської кооперації, як це діється в наших західних воеводствах, там на сході кооперативи ростуть і міцніють, то причини треба шукати не в укладі господарських відносин, але передовсім політичних. Українці переживають добу сильного національного напруження, — можна цього боятися або цьому радіти, — але фактів заперечити не можна.“

Автор пише, що українці під Польщею уважно вивчають історію польської національного відродження в 19—20. віці і беруть собі за взір боротьбу поляків проти Росії та проти німців перед світовою війною. Ростворовський зазначає, що українці взяли від польської боротьби проти німців „готовий взір сільсько-господарської кооперації... З досвіду великопольського (познанського) беруть цільми пригородами для розбудови власного народного господарства.“

Ростворовський порівнює розвій українських та польських кооператив від р. 1928 до р. 1933 і стверджує, що число польських кооператив за 5 років зменшилося більше як на 400 одиниць. Число українських кооператив було: р. 1928 — 2,487, р. 1930 — 3,283, р. 1933 — 3,411. Членів польських кооператив було р. 1930 — 2,223,000 осіб, а р. 1933 тільки 1,837,000. Число членів українських кооператив зросло так: р. 1928 було 276,000 членів, 1933 р. — 364,000, 1933 р. — 455,000.

Р. 1934 українська кооперація в воеводствах краківським,

ми. Уважає, що польські кооперативи повинні себе ратувати власними силами і не покладати надії на допомогу держави, бо така допомога приспляє енергію й самодіяльність. До праці в кооперації Ростворовський кличе польську інтелігенцію, що шукає тільки урядових посад.

„Село — зокрема в сусідніх провінціях, — майже зовсім не має поза урядами ні тільки польської інтелігенції, але й пів інтелігенції. Навпаки, найспосібніші одиниці що року відходять, вступаючи до шкіл, на жаль, безповоротно. Студент або гімназист український вертається на село, не завжди з доброю волею, часто огірчений, але вертається і дає свою працю в кооперативах.“

Чехословацька тепер мають у себе комуністичну централю, яка кермує роботою комуністичних партій у цілій майже Європі. Але задля того, що комуністи ведуть свою підвирну роботу з Праги, чехи не вважають можливим розірвати свій договір із СССР про взаємну допомогу. Поки комуністичний Інтернаціонал з Праги веде підземну акцію в Німеччині, на Угорщині, в Польщі, то чехам це не шкодить. Але, кажуть, що у Козімова знайдли теж матеріали і про діяльність комінтерну в Чехословащині. Колиб це було правдою, то всеодно чехам вигідніше казати, що це не так, щоб уникнути публічного скандалу та щоб не викликати політичного тертя між Чехословацькою й СССР.

Щоб заспокоїти „многого союзника“, в Чехословащині заарештовано багато чужинців: німців, росіян і кількох українців. Провідник чеських комуністів, Шмерал, пише, що справу Козімова „підстроїли“ два емігранти: українець Савченко-Білоус та росіянин Гуманський. Мовляв, названі особи слугували агенти німецького „Гестапо“, а Німеччина має інтерес у тім, щоб поспувати добрі відносини між Советами і Чехословацькою. Шмерал намагається показати мьояльність комуністів до Чехословащини і згадує, що комуністи при президентських виборах віддали свої голоси на кандидатуру Бенеша.

Чехи, щоб заспокоїти Росію, поспішили видати Козімова в руки советських урядів. Цим справу покищо зліквідовано, бо, мовляв, мусіли вилати звичайного вломника, а не політичного емігранта.

Але чи не зявляться нові, розумніші Козімови?

В. М.

Дм. Словітський.

СЛАВА ВАМ!

Слава Вам, слава!
Ми з Вами там!
Ганьба, ганьба, ганьба
Катам!
Слава Вам, слава,
Честь і поклін!
Ми вдарим, вдарим, вдарим
В дзвін!
Слава Вам, слава!
Вдарят дзвони,
Владуть тюрми, тюрми, тюрми
Червоно!

Афера Козімова

(Лист із Чехословащини).

Одного ранку після Нового Року вся преса Чехословацької ударила в великі дзвони: стався скандал у советським посольстві в Празі. З посольства зник службовець Козімов, причім забрав із собою якійсь важні документи та велику суму грошей. Незабаром Козімова заарештовано. При ньому знайшли гроші, але, кажуть, документів у нього не було.

Преса в Чехословацькій розділилася на два табори: одна частина доказує, що Козімов викрав із празького советського посольства багато тайних документів про діяльність комуністичного Інтернаціоналу в західній Європі. Ззначається, що після втечі Козімова відбулися численні арешти комуністів у Німеччині, в Польщі, в Югославії та в інших країнах. З цього роблять висновок, що в тих документах Козімова були відомості про роботу комуністів у цих країнах.

Хто є Козімов? Про що особу ходять такі чутки: він татарської національності, був свого часу катом у московській „Чека“ і там заслужив великого довіря перед комуністичними начальниками. Як „вірного чоловіка“ його післали в ролі службовця при советським посольстві в Празі, мовляв, такий, що власними руками вбивав „контррево-

люціонерів“, не зрадить комуністичної влади. Але — помилились московські голівари. Німецька тайна поліція „Гестапо“ піймала такого Козімова на гачок: підсунула до нього гарну панну. Орієнтальна владча Козімова поласилася на красу німецької „гурі“. Козімов віддав свої коханці секретні документи, що були йому довірені, і рішився навіть тікати з советського посольства з царинею свого серця. А щоб не довелось з нею бідувати між чужими людьми, обережний татарин необережно взяв з собою й грошей із советської каси. Неначе виконував заповіт Леніна: „Грабуйте награбоване“.

Але на цім місці Козімова побилла недоля. Бо його „коханка“ можеб і взяла його до Німеччини з самими документами, але коли побачила, що Козімов украв гроші, вона не схотіла мати діла з ним. А щоб позбутися його, дала йому якісь наркотики, так, що Козімов міцно заснув і прокинувся вже в руках чеської поліції. Гроші знайдено, але за документами і слід прочав. Кажуть, що при Козімову знайдено тільки документи про діяльність комуністів у Чехословацьчині... Неприємну аферу Козімова мусіли розв'язувати по доброму чеські урядові чинники. Чехи добре знають, що Прага

накрив увесь — програв. Лють проняла. Що за чортова доля така. Раз з тобою, мить, — і проти тебе. Вихилив пиво й ще гукнув одно. На Марійку хоч би зиркнув. Нема її тепер. А дума вперто коло Марійки. Ще більше розбирає лють. Карта кружляє. Одно за другим глушить пиво Павло й не зачувся, як купа грошей шезла перед нього. А тут треба платити до банку. Грачі бай-дуже й спокійно ведуть гру далі. Павло череса розпізнав, витяг і свої банки. Бе, безупинно бе — на всі, на цілий банк. Хай їх чорт-ті гроші...

До півночі розійшлася по коршми чутка, що Павло програвся до останнього таляра. Довідалися про це всі, довідалася й Марійка. Цілих двадцять банок залишився винен своїм співграчам. Устав і пішов до дому. Павла дощ, ніч чорна, мов вугілля. Молодик-місяць купається, зійшов і зараз зайшов. Гремлять потоки й попіл лісом та горами гуде вітер. Пішов Павло просто через Буквинку. Ох і гидко на душі. П'яний він? Ні, він зовсім не п'яний. Хто, чорт бери, скаже, що він п'яний? Он він йде, точиться й слиться співати. Та хіба то він сам точиться? Вітер його точить. Проклятий вітер! Поганюща, бодай, ти зараз провалася, ніч. — Йди геть, Марійко, бо, їй богу, розбію. Геть мені з очей, поганя ти, дівко! Зупинився. Ш-ш-ш-

— Куди молодці Цокани? — а з кишені його видно пляшку з горівкою.

— Чуємо в-вас тут цимбали бреньять. А де музика — там і ми. А до коршмиб нам не зайти?

(Далі буде).

ЖДУТЬ НА „ДЗВІНКУ МОНЕТИ“

Так пише один з польських часописів про Мудрих, Целевичів, УНДО і Українську Парламентарну Репрезентацію в Варшаві. Згадуючи за їхні льояльні заяви, небували в цілій історії польсько-українських повоєнних відносин, подає, що вони зробили наразі все, що було в їхніх силах. Польська Агенція Телеграфічна представила їх як сіль української землі, найвпливовішими особами й найкращими українськими політиками, і в такому виді пустила в світ їхні заяви про сильну польську армію та про те, що сильна Польща є в інтересі українського народу. Вправді Польща колись представляла в такий самий спосіб перед світом заяви Твердохлібів, Даниловичів і Ількових, та тепер часи змінилися. Тепер вона покликуються на авторитетні заяви представників найбільших українських політичних тіл.

Та таких подій в нашій історії не бракувало й давніше. Не будемо завертати аж в давні часи козацькі, в часи Кисілів, бо новітні часи дали нам аж надто багато матеріалу щодо орієнтації в вартості ріжних угодивих змагань з поляками.

Був уже час, коли і нинішні угодиві були цього переконання, що треба вже раз скінчити з тими угодами, що не треба вже навіть пробувати думати про угоду з ворогами, а в нашім випадку спеціяльно про угоду з Польщею. Вже було дійшло до цього, що кожного, хто намагався зачинити такі угодові пертракції клеїмовано „хрунем“ чи „зрадником“, хоч по правді деякі угодовці не були ні одним ні другим. Це були тільки „зломані“ душі, люди зневірені в успішність нашої боротьби, в можливість виграної. Загал це добре знав, а коли самозаховавчий інстинкт народній таки надавав угодовцям такі епітети, то це було лишень тому, щоб відстрашити слабих людей від угодових акцій, в тій вірі, що такі акції завжди приносять нам тільки шкоду, розбиття і зневіру.

Та як бачимо те все не помогло і ми мусимо числитися за dokonанем фактом нової угодової спроби. Бачимо, що з боку українців, себто тих, котрих сам польський уряд представляє як представників української політичної думки, зроблено все, що Польщі було потрібне, щоб перед світом засвідчити, що український нарід відноситься до неї льояльно. Цілком природно, що тим самим прийшов час, коли українські угодовці повинні видобути за те рекомпензати, себто український університет, українські школи, субвенції для українських інституцій, а далі — автономію, хочби тільки для Галичини. Це є та „дзвінка монета“, про яку пишуть польські газети, що на ню тепер ждуть українські угодовці. Покищо тої монети цілком не видно в обігу. І ледви чи її побачать ті, що на ню рахують.

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.
Частина перша.
Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

3.
Зо всіх братів найкращим видався середній — Павло. Високий, стрункий, дужий і прудкий, мов тятюва. Очі сірі, гострі. Кулак твердий і меткий. У вісімнадцять літ він уже гонив дараби з найнебезпечнішої гати на Сухому. Є це між Говерлею й Заною. Потік Сухий стрімкий, кам'янистий, з багатьма небезпечними зворотами.

Звичайно в понеділок на світанку Павло набрав до тайстри солонини, хліба. Мати при тому тошніла й зітхала: — Сокогиси, сину!... — Не біється, не вперше. — І відходив. Два дні вязали дараби, готовилися до спусу. У середу рано пускалася вода. Бурхливим дужим поривом, мов згрял лютих звірів, виривалася з гати вода. Дзвеніло каміння, зеленава, кристально чиста, рідина стрімголов летіла вниз, оздоблена пінними квітами.

Керманічі, тісно обтягнуті чересами, в підковах плягають на дарабу. Старший стає в керми. Йогож рука тісно тримає опанчу. Зір скерований уперед і, хай би валилися гори, не сміє зиркнути всторону. Коли Павло брав у руки опанчу й затискав її в своїх долонях, колі волохаті, дужі груди напиналися й гострий зір скеровувався вперед — гарним, пишним був він створінням. Чуприну патлає вітер, обличчя бронзове й загартоване, мов лезо меча. — Ра... Два!... Трини!... Дараба входить у струм потоку й тільки підхоплює її пружні хвилі, як миттю, мов стріла, щезає з очей у гушавині струнких смерек. Валуни, водоспади, закруї. Рве й піниться потік, ревом реве, люто налітає на пороги й, розбившись на безліч бризок, хльостко силпе ними в очі керманічів. По двох роках вправ Павло сам вже гонив дараби. Це рідко хто за такий час привнічав. Дараби йшли з Ясиня й Богдана до Бичкова, там звязувалися в бокори, мінялися люди, які вже провадили далі до Варієва. З Бичкова, обтяжені „гостинцями“, верталися керманічі до дому. Несли з собою „каділо“, від молі, стракати шовкові хустки для

жінок, крисані та всяке добро. За той час здобув Павло славу, як відважний керманіч, добрий боець і сильний непереможний борець. Його бачили на всіх гулянках, весіллях. Брав дівчину, яку хотів, ішов, куди забажалося. Через гору до Жабя, Яблінного, Ворохти, — у двох з Юрою, озброєні тесаками в чересах, відправлялися на цілу ніч. Але ранок мусів застати їх дома. Старий наш спусу не давав. Око мав гостре та й пастуки нічого собі. У нас незрушно панували послух і пошана до старих. Матір поважали, а батька боялися.

Юра став рекрутом і цієї осені мав нарокувати. Павло вернувся з плавиб, мав кілька талярів і на диво розгулявся. Ніколи його не бачили таким. — Чи не загулятиб нам ніч, браття? — каже Павло. Було перед святом, кличе до Ворохти. — Чому до Ворохти? Хіба тут нема де загуляти? — Юра дивиться й сміється. — Гуляй, гуляй, Павле! Мама спитають за гроші.

Павло махнув рукою. — Не журися. Підемо, а ти, Дмитре, також з нами. Досить тобі по запічках сидіти. Мені ця справа подобалася. Підемо, Чомуб дайсно не піти. Юра також завагався. Після довідалися, що Павло не даремно нас туди тягнув. Перед парюю тижнів Павло загуляв. До коршми зійшлися

леґіні та дівчата, наняли музику, випили. Гроші Павло мав і захотів себе показати. Полилося вино. Музики дістали таляра й грали безупинно. Павло був першим танцюрою. Як тупне, як рикне коломийку, як присяде — ходором йде коршма, іскри летять. А попаде до рук дівчину, до землі не допустить. На руках носив. Дівчата линули до нього, леґіні зуби гострили, але кожний потерпав за свої щелепи, тому й не займали його. Он вертється дівчинка. Вюн-ка, жвава, пахуча. В очях тернічки, глянє — опалить, броянь поведе — бритвою... Павло знає її. Чомуб йому не знати. Хто не знає в Ясиню й далі Манівчубові Марійки. Давно вже Павловє око намітило її, але дарма. А вона з кожним роком кращає. Танцює легінь, пе вино, сипле музикам грейцарі. Хіба то для себе? Хай бачить вона, хай знає. Подивися, хто такий Цокан. Та й вона не пасе задніх. І вона знає собі ціну. Ось вона розгулялася. Очі горять, блестя агатами, щічки — жарянки, палають і манять — цілуй!

— Ех, було не було! Колиб це не вино в голові, а то тьмано в очях. Тісно стало й зовсім мало дівчат. Брязнули цимбалаи нову гуцулку. Сам Павло замовив і до Марійки. А та метулася й: — з неньою ворогом негодна танцювати.

Опекли ці слова леґіня. Сто очей упилися сюди, гнеться поміст та не валиється. — Ах, ти, жабо, зацицькана! — вирвалося в нього. Раз-два, Павло вже з любово крутиться швидко, швидко. Хай одважиться котра зробити так, як Марійка. Змете, зничить, зривняє з порохами. А та он клята палає вся й очі мокрі. Плач, плач. Тут, голубко моя, не кінець. Ми ще, горлице дика, зобачимо. Після до кутного столу відійшов, де в око ріжуться. Взяв карту — ас. Банкують. Накрив гроші картою, — по банку!

Мече сусід карту. Валет, сімка, — досить! Собі! Мече собі. — Вісімнадцять. А ти? — Двацять. — І потяг купу грошей до себе. Кресано збив на потилицю, на чолі піт зійшов, очі впер у стіл і мовчить. — Ще картку!... — Банкує. Ставить таляра. Перший програв, другий і третій за ним. — Банк!... Мішає карти. Мішає так, що сиплються на всі боки. Пропаються тіпає ним. — Пива сюди...

Зявивлося пиво. Хильнув і до дна. Роздав наново карту. Обішло навколо, везе, зірвав другий банк, мов не було. Захоплення найшло, ще лива за-мовив, витер рукавом піт. Знаю карту взяв. Банкує сусід. Раз ударив і програв, другий — програв. Дійшло до банку,

накрив увесь — програв. Лють проняла. Що за чортова доля така. Раз з тобою, мить, — і проти тебе. Вихилив пиво й ще гукнув одно. На Марійку хоч би зиркнув. Нема її тепер. А дума вперто коло Марійки. Ще більше розбирає лють. Карта кружляє. Одно за другим глушить пиво Павло й не зачувся, як купа грошей шезла перед нього. А тут треба платити до банку. Грачі бай-дуже й спокійно ведуть гру далі. Павло череса розпізнав, витяг і свої банки. Бе, безупинно бе — на всі, на цілий банк. Хай їх чорт-ті гроші... До півночі розійшлася по коршми чутка, що Павло програвся до останнього таляра. Довідалися про це всі, довідалася й Марійка. Цілих двадцять банок залишився винен своїм співграчам. Устав і пішов до дому. Павла дощ, ніч чорна, мов вугілля. Молодик-місяць купається, зійшов і зараз зайшов. Гремлять потоки й попіл лісом та горами гуде вітер. Пішов Павло просто через Буквинку. Ох і гидко на душі. П'яний він? Ні, він зовсім не п'яний. Хто, чорт бери, скаже, що він п'яний? Он він йде, точиться й слиться співати. Та хіба то він сам точиться? Вітер його точить. Проклятий вітер! Поганюща, бодай, ти зараз провалася, ніч. — Йди геть, Марійко, бо, їй богу, розбію. Геть мені з очей, поганя ти, дівко! Зупинився. Ш-ш-ш-

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДВА СПОСОБИ.

У донесенні про „битву під Ендертою“, в котрій італійські війська побили по довгий 8-денній битві великі сили етіопців, говориться з великим признанням про героїство етіопців.

Замітно, що це донесення походить з італійської сторони. В ньому навіть говориться, що один з найвищих офіцерів італійського генерального штабу, говорячи про героїство етіопців, зняв свій капелюх на знак свого поважання перед відвагою ворогів.

При читанні цих донесень нагадується поведінка поляків. У польських історіях боротьби польського наїзною війська проти української армії Західної Української Республіки звичайно пишеться про українців як про бандитів, гайдамаків, горлорізів і про боягузів.

ЧОМУ НЕ МОЖУТЬ ПРИНЯТИ ВІДВАГИ УКРАЇНЦІВ?

Видно, що італійці не додають ніякого осуду в тому, що етіопці будуть мати славу відважних людей.

У поляків інакше: вони думають, що як признати відвагу українцям, то тим самим уже признається поляків трусами.

Це є звичайна прикмета людей, хорих на почуття нижчости. У такої людини вся похвала другого є для неї доганю.

Признайте другого чесним, то їй здається, що цим її признається нечесним. Признайте другого розумним, то їй здається, що цим таврується її дураком. Признайте другого патріотом, то їй здається, що цим її маркується зрадником.

ЧОРНЕННЯ ВОРОГА — ПАТРІОТИЗМ?

Очевидно, ці поляки, що представляють українських жовнів як боягузів, самі могли би навести, і навіть наводити згодну подію, в котрій нібито перед тими боягузами польська нібито героїська армія втікала так, що аж за п'ятками себе в сидження біла.

Якби так спитати цих поляків, як це так вони українців за боягузів представляють, коли вони самі перед українцями втікали, то вони звичайно, кажуть, що це вони роблять з патріотизму.

Так немовби патріотизм того вимагає, що ворогові свого народу не признати ніякої чесноти, так гебій ворог народу мусів бути зараз огидним характером.

ЧИ СПРАВДІ ВОНО ТАК?

Отсі питання поставлено одного разу ребром, коли еспанський король Філіп Другий захотів звеличати велику побіду еспанських військ у Голандії. Казав він двом малярам змалювати образ захоплення еспанськими військами голандського міста Бреди. Отже

— Тітко, а де ваша зброя?
— Яка зброя? В мене жадної нема.
— А батько казали, що ви вічно стріляєте за мужчинами.

В ПЯТНИЦЮ, 21. ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

В РОЛІ СТАРОСТИ П. МИКОЛА КАРЛАШ

Хор ім. М. Лисенка з Джерзи Сіті під орудою п. АНДРІЯ ГЕЛИ.

Central Opera House

EAST 67 ST., at 3rd AVE., NEW YORK CITY. ПОЧАТОК ТОЧНО год. 7:45 ВВЕЧІР.

ДОЗІД: 3-тій етані елейвтедом до 67. вулиці; 1-2 етані елейвтедом до 66. вулиці; Інтерборо-Лексінгтон етані Собсеєм до 68. вулиці. — 3. Вест Уптава в Нью-Йорку і з Рюнкерс Тхати Інтерборо-7. етані-Бродвей Субсеєм до 66. вулиці. Яти по 66. вулиці до Централ Парк Вест і зяти тубс через парк до рога 68 вулиці і 3-тій етані. — 3 Нью Джерзи, Гудсон-тубс через до Корланд етані Термінал, Яти блок до Бродвею, зяти Інтерборо-Лексінгтон Субсеєм та перестіти на Гренд Централ з експресу на докар до 67-тій вулиці. — Хто іде з Брукліна В. М. Т. субсеєм, нехай доїде до 14-тій вулиці дїнею до 3-тій етані, а там зяти елейвтед 3-тій етані до 67-тій вулиці.

ЧОМУ ТО ТАК?

Матусю! Чому це? Ти спиш і не знаєш, Як гарненько тітка приборала тебе. Глянь лиш, яку гарну одежу ти маєш. Я зерклом візьму, Оглянеш себе ...
А може то нині велике свято?
То чомуж, матусю, я мене не вбиреш?
Подивись, матусю! Людей так багато, А ти спиш, не бачиш, витати не йдеш.

Чогож то ті люди співають, читають, Інші на колінах молять, сумні?
А свічки великі світяться, палають! Пробудись, матусю! Розкажи мені!

Тату! Подивись! Мама вже не дише!.. Може вона за що не любить мене? Чомуж на колінах мене не колише? Чому не цілує мене і тебе?

Тату! Вже й ти плачеш? Скажи, що з тобою? Може тебе дуже головка болить. Не плач же! Я зараз тобі заспіваю, Але так тихенько, бо матуся спить.

Матуся потому пробудиться, встане, Всміхнеться ласкаво, вечерю зварить;

Ми гостей попросим, читати перестануть, Будемо співати! Цить, таточку, цитя!

Татусю! Будь немий! Плакати не гарно, Бо очка лютую червоної будуть. А от, подивись, як надворі змарно... Чогось до нас люди з коровами йдуть?..

Не плач же! Холімо. Я маму поклучу. А свічки у свіях у кутик складем; Дай, а повторює спішки на обличчю. Перестань, татусю... Тихитись будем...

Як не перестанеш плакати, татусю, То і я заплачу, і тітка також. А матуся встане!.. Люди забуртяться. Не плач же, татусю! Перестань! Чогож?

Я дякую, візочок тобі подарую, І яблочко, горішки тобі накуплю! Я пичку гарненьку тобі намаляю І стижку і кайтку тобі поцпюлю!

Татусю!.. Ходи но!.. Ходи, подивись!.. Чого нашу маму у скриню кладуть?.. Ходім! Не даваймо!.. Татусю! Спішиши!.. Уставай же!.. Що це?.. Він заснув мабуть.

Семен Ковбель (Канада).

ПРОТОКОЛ

З ТРИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМПІТЕТУ ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 26-го жовтня 1935 р., в Джерзі Сіті, в домі під ч. 83 вул. Гренд.

Пріявні: Омелян Ревюк, Микола Мурашко, д-р Володимир Галан, д-р Лука Мишуга, Дмитро Галичин, Микола Данильченко, д-р Семен Демидчук, о. д-р Володимир Клодницький, Евген Скоцко, Льюїс Голдівський, Стефан Шумейко, Михайло Фатюк — всі урядові Обеднання. Крім того прибув спеціально запрошений гість з Європи, ген. Микола Капустянский. Попри те приявні як гості: Григорій Герман, Осип Стеткевич, Роман Слободяна, пані Стефанія Галичин, панна Леся Кінаш, м-р Володимир Душник, Роман Придаткевич і Н. Ляціца.

Оправдали несприутність: Теодор Свистун, Володимир Кедровський і Микола Близнак. Не прибули і не оправдали своєї відсутности 9 осіб, що належать до уряду Обеднання. Проводить голова Омелян Ревюк, секретарює д-р Семен Демидчук.

Наради відкрив предс. Омелян Ревюк у год. 1.30 ополудня, покликуючись на постанову статута, що наради уряду повинні бути скликані хоч раз на рік. Вказав на важну хвилину у всесвітній політиці, яка повинна вплинути на хід нарад. Привітав запрошеного гостя, ген. начальної булавки Української Армії з Придніпрянщини, Миколу Капустянского, потім інших гостей.

Після привіту виголосив голову Омелян Ревюк реферат „Про напрямні праці Обеднання в минулому році“. (Реферат був поміщений у цілому в „Свободі“ з 4. і 5. листопада 1935).

Другий з черги реферат із звітом праці за минулий рік виголосив секретар Обеднання, д-р Лука Мишуга. (Реферат був поміщений у „Свободі“ з 7., 8. і 9. листопада 1935).

Після того фінансовий секретар Дмитро Галичин відчитав фінансовий звіт Обеднання за минулий рік, зазначаючи, що в минулому році вплинуло через Обеднання більше жертв на народні цілі ніж у попередньому році. (Звіт з орудування фондами був видрукований у „Свободі“ з 11. листопада 1935).

Микола Данильченко, скарбник Обеднання, підтверджує цей звіт, кажучи, що орудування грішми відбувалося спільно на засіданнях виконного комітету і тому він від себе не має ніяких особливих заміток.

Д-р Семен Демидчук каже, що в п'ятницю, 25-го жовтня, переглянула контрольна комісія фінансове діловодство, місячні замкнення, перевірила квіти на всі видатки, порівняла копії квітів, виданих на приходи, і прийшла до висновку, що книжкове діловодство є проваджене зразково. Контроль переводили: він сам, Володимир Кедровський і Теодор Свистун. Іменем контрольної комісії висловлює признання ексекутивному комітету в минулому році за його фінансове діловодство.

Після того наступив звіт д-ра Володимира Галана з підготовки Військово-Технічного Вишколу в минулому році. Цей звіт такий:

Предсидник Обеднання сповідав увесь час свої обовязки і мені не приходилося його заступати в орудуванні. Тому як заступник голови Обеднання ніякого звіту не маю. Однак на минулих зборах Обеднання, в жовтні 1934 р., я подав Хвальній Управі реферат п. з. „Організація Військово-технічного Вишколу в Америці“, де я старався узасаднити потребу цього вишколу, беручи під увагу наше тутешнє життя, які життя цілого нашого народу. Я також став

рався точніше начеркнути завдання цього вишколу, знову маючи на увазі наше життя в Америці і в старім краі. Дяченко, д-р Семен Демидчук, о. д-р Володимир Клодницький, Евген Скоцко, Льюїс Голдівський, Стефан Шумейко, Михайло Фатюк — всі урядові Обеднання. Крім того прибув спеціально запрошений гість з Європи, ген. Микола Капустянский. Попри те приявні як гості: Григорій Герман, Осип Стеткевич, Роман Слободяна, пані Стефанія Галичин, панна Леся Кінаш, м-р Володимир Душник, Роман Придаткевич і Н. Ляціца.

1) Чи праця, намічена мною в рефераті на зборах Обеднання, кимнебудь переводиться в життя?

2) Чи така праця нам конче потрібна?

3) Чи вони годяться співпрацювати зі Стр. Громадою над переведенням у життя цієї праці „Вишколу“?

На це я одержав від них такі відповіді:

а) Зворушливо витаю цїкаві й дорогі для мене відомости, надіслані мені Вами, а саме: постанови Вашої Громади, цей високо цїнний почин. Дай Боже, щоб ця постанови, яку Ви мені надіслали, була переведена якнайскорше, в повній силі й енергії до реального життя.

б) Звіт з засідання Військової Комісії (Стр. Громади) читав я з великим вдоволенням; пізно, але всетаки і тамошні міродатні круги прийшли до переконання, що тільки у власній силі право, і тому мілітарна організація української народової потрібна як хліб насущний. Ту організацію осягнути лиш у Вас в Америці можливо. Почин Стрільської Громади має величезне значіння для ведення визвольної боротьби, яка щойно в реалізації його набирає позитивного змїсту.

По довгих писемних переговорах мені вдалось усталити програму праці Військово-технічного Вишколу. Вона обіймалаб тільки ці ділянки військово-організаційної та наукової праці, що дотепер небув ніякою другою організацією. Наукова праця має бути звернена головно на опрацювання військової історії нашої армії та військової історії нашого народу взагалі; видання потрібних військовох підручників та студій над військовою політикою української держави.

На американській землі цей вишкіл мав би заохочувати та помагати нашій молоді у військових студіях; увести більш одностайности та кооперації в життя наших тутешніх військово-атлетичних організацій та ширити військово знання серед загалу нашої іміграції. Вся ця підготовка була зроблена мною на підставі ухвал минулих нарад Обеднання та Стр. Громади. Тому я був дуже здивований, коли т. Галичин саме перед державницькою маніфестацією в Нью-Йорку повідомив мене, що за кілька днів має приїхати до Америки п. ген Курманович. Воно висловлювало, що непокидані особби мішаються в не своєю працю, а запрошелим гостям могло піддати думку, що у нас кожний робить на власну руку. Колиж-замість п. ген. Курмановича приїхав п. ген. Капустянский, який не був об'язаний з нашими заходами і листуванням, він мав переконання, що я хочу стати найменше шефом штабу армії. Однак при особистій нашій стрічі все це вяснено.

На цьому я вважаю мое завдання в справі військово-технічного Вишколу за покінчене. Я переконаний, що п. ген. Капустянский дасть Хвальному Уряду конкретний план у справі організації вишколу. (Дальше буде).

В НЕДІЛЮ, УВАГА! ШКАГО, ІЛЛ! УВАГА!
23 ЛЮТОГО 1936 (SUNDAY FEBRUARY 23)
ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ О.Д.В.У. ч. 2, 46, 47, 52, 54
ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
В ГАЛІ HERTZ COMMUNITY HOME,
1335 NORTH CALIFORNIA AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.
Початок в годині 2-гій пополуночі.
Запрошуємо всіх свідомих українців, крім большеві, взяти участь і разом запротестувати проти заводу в Варшаві десять хлопців і дві дівчини, що ставали перед польським судом за український наріб. Присуд запов 13. січня 1936. Присуд дуже тяжкий: Бандеру, Лебедя і Карпича засуджено на кару смерті через повішення, а що на підставі амністаційного закону перемінено на кару до смертної тяжкої в'язниці; Підгайного і Климишина також на до смертну в'язницю; дівчину Гнатківську на 15 літ; а інших на 12 і 7 літ. Самі пісудні виказали надзвичайну силу духа, вони показали, що за справу великої ідеї смерть їм не страшна. Коли їх виводили по засуді Лебедя і Бандера гримікими голосами сказали „Хай живе Україна!“ Щоб дух героїв вих нас, що Україна понад все, тому ми повинні як один зійтись на це віче і запротестувати до всього світа, що Польща робить і як судить українців.
Окружна Управа О.Д.В.У.

3 українського життя в Америці

ДІТРОЙТ, МІШ.

На Союзний Дім в Дітроїті.

Центральний Комітет будови дому відділів У. Н. Союзу повів дальшу акцію в цілі зібрання фондів на ту ціль. Переведено цього року коляду для цієї цілі і комітет широдякує тим, що дали свої авта і труд на ту добру справу. Якби в поданні нижче звіті з коляди забракло чийого імені, проситься написати про це до фінансового серетаря В. Візачака: 4268 Western Ave.

Подаетмо, що на тусаму шіль Центральный Комітет влаштував 27. жовтня 1935 р. бенкет, з якого чистий дохід вивносив \$284.99, а жертв зібрано на суму \$27, що разом становить суму \$311.99. Шира подяка всім присутнім, а зокрема нашою жінкам, що приготували присмаки на цей бал, а ними були пані: Білінська, Чорна, Ковальська, Демчук, Старко, Чмир, Медвідь, Попик, Сладуцька, Дяків, Лишак і Братусь. На тусаму шіль комітет влаштував представлення і бал в дні 23. лютого і ми вже згорі дакуємо всім тим, що підопруть це патріотичне підприємство.

Подаетмо теж, що вже є за-контракований Рузвелт Парк на пікніки на дні 7. червня і 26. липня. Проситься наші товариства не влаштувати в ті дні своїх підприємств. Віримо, що при допомозі нашого патріотичного громадянства таки збудуємо нову українську твердиню — Дім Відділів У. Н. Союзу.

Коляда відділів 292 і 175. Жертвували по \$5: Дворянин М., Іваськів Г., Кривий А., Качмар М., Балакінський С., Сенць В., Гардій П., Белейчук Н., Боднарчук П., Андрійчук М.; по \$4: Крук Н., Длугац Д.; по \$3: Ружицький С., Градовський А., Савчин Н., Нілаза М., Польовий Я., Піряк О., Сидор В.; Масляк Я. \$2.10; по \$2: Руднянин І., Шкільник Б., Даньчичин П., Олексин В., Денчук Я., Коваль М., Захарійчук Н., Еднак В., Молдавський П., Дяків А., Горблянський Н., Романів Н., Дідик В., Андрусевич І., Грив Н., Кізел П., Мариняк Н., Терлецький А., Грив І., Філіпс С., Баран В., Соколов І., Честух С., Шестопалко І., Сташків Ева, Генсьоровський А., Запотічний Д., Стефанішин А.; по \$1.50 Чор-

ний С., Попіль П.; по \$1: Кацюба Д., Вархолж Т., Трубух А., Гаура В., Васильшин В., Візничак К., Кінашук Н., Кеслер Я., Шевчук Ю., Кіянчук П., Сутицький Н., Яремчук Т., Шкільник І., Костів М., Гланданіч Г., Форись І., Стефаняк І., Ковальський Т., Ванчук П., Яцишин Н., Сірак А., Трухан Г., Філь В., Михалишин П., Процайло І., Бродяк В., Кирилюк І., Ярема І., Головач В., Білінський В., Капінєць О., Братусь В., Ковтик Н., Старко А., Костенько С., Романів П., Дядик І., Михалюк К., Копій А., Савка М., Шустакевич А., Шпирка П., Ониськів Г., Лазорчин М., Ляуркович Л., Мацийовський І., Починок Т., Миритюк С., Перепелюх І., Половний А., Медвідь Т., Назарчук В., Кінашук І., Качмар Д., Бельо І., Кожийський І., Дунаевський П., Смерека В., Загородний С., Сивак Т., Фортуна В., Лис Т., Подольчак М., Шеремета В., Домбровський Н., Богдан І., Белей В., Цюпало Д., Волощук Г., Шербан В., Федитник М., Пасовитий А., Бурбан Т., Чмир В., Гутник П., Прикіпчук М., Прикіпчук В.; по 50 цнт.: Половнич Н., Калінецький І., Масляк Анна, Шевчук Е., Керніцький П., Трубилович Б., Швантко А., Малейчук П., Козарук І., Обризан Я., Ясичук В., Базилевич І., Стрільський Д., Козачок І., Гринько Ю., Кирило М., Содома А.; по 25 цнт.: Шевчук І., Шевчук М., Карнега Я.

Е., Буртник Н., Качмар Н., Марко, Чорний Н., Іванчук І. В., Михайло Д., Медвідь С., Длугац П.; Краковський І. 75 цнт.; по 50 цнт.: Михайлюк С., Кеслер Я., Сушицький Н., Микитюк С., лані Баран, Петура Н., Лисак В., Малиняк А., Явірський В.; по 25 цнт.: Калінецький І., Малиняк М., Савчун М.

Коляда членів від. 75 У. Н. Союзу: Пришташ М. \$5; по \$2: Поглод Н., Доровський А., Шептак Я., Коликін Д., Кізіна І., Комаринський І.; по \$1: Дворчин Н., Михайлюк Д., Коваль В., Зданкевич О., Ягнич І., Буртник Н., Слупецький І., Чмир В., Головач В., Франків С., Мужичок Д., Тарас В., Фариняк І., Вовк Г., Козаченко Я., Ковтик Н., Коміна І., Герич А., Михайлюк С., Руднянин І.; по 50 ц.: Маланяк М., Горин Анна.

Добровільні жертви на будову дому при коляді зложили: Сенць В. \$25; Шкільник Б. \$5, Доровський А. \$5, Дрипеня В. \$2. Разом з коляди і добровільних жертв \$354.50. Розходу було \$4. Остатє \$350.50.

Ексекутива Ц. К. будови Дому Відділів У. Н. Союзу в Дітроїті, Міш:
Василь Чмир, предсидник;
Василь Бартіш, касієр;
Володимир Візничак, секр. фін.

Відомости з Каліфорнії.

Священик і лікар, що однаково називалися, мешкали на одній вулиці. Священик помер, а лікар вийхав до Каліфорнії на конвенцію.

Прибувши на місце, лікар після своєї жінці телеграму, яку через помілку доручено вдові священика.

А зміст телеграми був такий: „Прибув щасливо. Спєка страшна“.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В JERSEY CITY! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЦЕНТР. КОМПІТЕТУ УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

ВЕЛИКЕ ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

ПОЛУЧЕНЕ З ПРЕГАРНИМ КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

Просимо всі українські націоналістичні організації, щоб не справляли в той день ніяких імпров. Точіша програма Свята буде оголошена в „Свободі“ пізніше. — Уряд Центр. Громади.

ЯК МУРАШКИ ПЛЕКАЮТЬ ХУДІБКУ

Суспільне життя мурашок хоч подібне, але складніше й більш зрізничковане ніж бджіл.

Бжолки на цілому світі своїм суспільним устрем і звичаями подібні до себе, натомиць мурашки своїм способом життя дуже різняються між собою.

Розкажемо тут тільки про один рік діної худібки, себто про мшиці, які доставляють молоко мурашкам.

Мшиці — при допомозі своїх ссавок — висають соки з рослин і то багато більше, ніж можуть стравити.

Мшиці — при допомозі своїх ссавок — висають соки з рослин і то багато більше, ніж можуть стравити.

Ще нині збирають араби ту поживу, що тепер звуть її манною, а монахи з гори Синаї торгують нею.

Мурашки зрозуміли, що краще манну споживати впрест від мшиць у пливні, ніж стверділу і засохлу здрапувати з листя.

Кожний, хто добре приглянувся до способу доення мшиць, побачить, у який спосіб це відбувається.

до другої, третьої, доки досита не напється молока.

На випадок небезпеки боронять мурашки свою худібку перед ворогом, а часом переносять її на інше місце.

Кілька великих черед може залезити поживу цілому племені мурашок.

В осени мурашки збирають яєчка мшиць і заносять до гнізда.

Як приходить час ріжки мшиць, мурашки отвірять брами гнізда й рої крилатої худібки покривають листя дерев.

Подібно як із мшицями, поступають мурашки з іншими родами своєї худібки.

Подібно як із мшицями, поступають мурашки з іншими родами своєї худібки.

Товариство „Жіноча Поміч“ вислало \$10 на інвалідів, а по \$5 для родини Біласа і Данилишина.

Зложили на повищу цілю Н. Н. \$8, Жіноча Громада \$5, Гаврилів Павло \$3, Н. Фенчинський \$1.50; по \$1: Дембичський С., Гавриш Т., Ворона І.; по 50 ц.: Гаврилко М., Макар П., Пашуля Т., Ілечко П., Ікало, Анна, Гадек І., Мельникевич Кат. Лишич Г., Павук М.

Зложили на повищу цілю Н. Н. \$8, Жіноча Громада \$5, Гаврилів Павло \$3, Н. Фенчинський \$1.50; по \$1: Дембичський С., Гавриш Т., Ворона І.; по 50 ц.: Гаврилко М., Макар П., Пашуля Т., Ілечко П., Ікало, Анна, Гадек І., Мельникевич Кат. Лишич Г., Павук М.

PAIN-EXPELLER. НА М'ЯЗОВІ БОЛІ жадайте славного в світі ЯКОРОВОГО ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЕРА На скору й леву полеску RUB IT IN

Мисак Г., Хомин В., Шуцький Ф.; по 25 ц.: Лайкош Г., Барилецький М., Шевчик А., Будняк П., Романець Павлина, Фариняк Анна, Ліман Марія, Пикус Д., Зельвах М., Моцар Т., Будняк К., Яремчук Н., Ревуцький О., Циктор Д. — Решта дрібними. Вислано до краю через Обеднання \$30.10. о. І. Шулівський.

ШКАГО, ІЛЛ. Коляда Союзного відділу.

На річних зборах бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу, ухвалено ввасигнувати з братської каси на такі цілі: по \$5 на визвольну боротьбу, Рідну Школу, інвалідів української армії, й на Музей Визвольної Боротьби України в Празі.

Разом вислано через Обеднання на повище згадані цілі \$20.

Тарас Шпікула, секр. АРНОЛД, НА.

На визвольну боротьбу. Збірку на листу ч. 242 ОДВУ: по \$1: І. Федан, П. Лобур, І. Сокаль, О. Лисий; по 50 ц.: А. Лобур, В. Яворський, І. Климчук, О. Іванишин, І. П. Федан, І. Різник, І. Лобур, Г. Волашинович, М. Земледух, П. Зілінський, В. Кузмиха, В. Собків, І. Сорока, М. Мізюк. — Разом \$11. — Гроші вислано до Централі ОДВУ.

Петро Лобур. ГОЛІЮК, МАСС. На „Рідну Школу“.

В свято Йордану члени тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52 У. Н. Союзу зійшлися на спільні сходини до литовського клубу на маленьку вечерю.

Цей справи не треба було нашим громадянам вивчати і вони жертвували охотно, а то по \$2: В. Бурко, І. Вавришин, М. Федорів, П. Шевчук, Т. Зюбровський (литовець), п. Околітовський з підприємства Українського Жіночого Клубу \$3; по \$1: М. Провода, І. Процишин, В. Коваль, Д. Хрупалік, С. Вавришин, Н. Околіта, П. Фуйчак, Т. Провода, І. Борднюк, П. Вавришин, Магдалина Дубчак, Ядвіга Смачик, Катерина Яцишин, а Ю. Горошко 50 ц. — Разом зібрано \$26.50 і вислано до краю через Обеднання.

Ілія Вавришин. В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

РІЧНЕ ЗІБРАННЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ РОЗБУДОВОЇ СПІЛКИ (УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ) UKRAINIAN DEVELOPMENT CORPORATION 217-219 1st 6-th Avenue, Нью Йорк, Н. Й. В СЕРЕДУ, ДНЯ 4-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH 4, 1936) в годині 8-миї вечір.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. УВАГА! ВИБІР УКРАЇНСЬКОЇ КРАСУНІ В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ПІД Ч. 849 Н. ФРЕНКЛІН ВУЛ. ОСТАННІЙ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІОВОЇ ПРОГРАМИ, на яким відбудеться вибір „Панни України“ і її двох дружок на рік 1936.

Стоять зліва на право: Катерина Артимович, Розалія Гошовська, Марія Вадювська, Галина Малюновська, Марія Шегда і Розалія Мален. Сидять зліва на право: Марія Барна, Катерина Матковська, Галина Полічак, Катерина Сомерс, Юлія Колєніська, Оля Яцишин, Марія Солтанок і Марія Лисак.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: SPIRIT OF UKRAINE: UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ДИВАЦТВА ТАПІЦЬКОГО ДІДІЧА. Дідич Юлій Дідушицький (з українського роду), що родився 1817 року, був одним із тих шляхтичів, яким не викіпіла гаряча авантюрицька кров.

За порученням відомого на Сході вірменського купця Пеппа дістався Дідушицький караваном до того племені.

Подорожував він по Сході в товаристві двох українців, селян Гриця та Миколи, дуже комічних постатей.

Як дідущицький вернувся до дому, побудував у Ярвіцях палату з спеціальні стайні.

З ідальні палати двері безпосередньо йшли до стайні огерів, з віталні до стайні жеребців. У стайнях були величезні зеркала, в яких огери могли подивляти свою вроду.

Дідушицький поступив тоді теж до лавні викупатися. Тут почув розмову якихось студентів:

Завдяки тій розмові знайшов Дідушицький такого, що малював коні. То був студент із правничого відділу українського університету, Юлій Коссак (теж з українського роду). Оба скоро порозумілися.

У 1846 році поляки готовилися в Галичині до повстання і хоч початковий „народовий фронт“ відкликав в останній хвилині вибух повстання, Дідушицький виповів війну Австрії та заняв Березани.

Гаслом Дідушицького було кохання, молодість і авантюра — поки не розгайнував свого майна.

Укрїнська Пісня на Радіо. В неділю, 23 лютого Український Народний Хор міста Балтимор владств програму стайні WCBM від 12 до 12:30 вполудне.

RADIO. БОЛТИМОР, МД. Укрїнська Пісня на Радіо. В неділю, 23 лютого Український Народний Хор міста Балтимор владств програму стайні WCBM від 12 до 12:30 вполудне.

Dr. M. SMITH перенісся на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкв св. Юра Phone: Drydock 4-2486. Урядові години від 12 до 2-го і від 6 до 8 вечір.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565.

Довжиник: Требаб завестись, щоб люди ходили в масках. Приятець: Чому? Довжиник: Тоді віртели не спізналиб.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Як ворожі крики баалітів заревіли, Тарзан знав, що його відважний пляч може не вдатись, але він не дав по собі лізнати, що він вагається.

Тарзан наставив свою спису. Він міг би дати собі раду з цим напасником та ще з кількома іншими.

До голови лейді Бет прийшла нагла думка. „Він не показує страху“, — вона крикнула драматично.

„Іскандер! Іскандер! „Накінець він прийшов між нас!“ — воці кричали. Але лейді Бет знала, що її хитрість не буде тревати довго.